

*Załącznik do uchwały nr 40/2008
Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Gdańsku
z dnia 29 września 2008r.*

STRATEGIA DZIAŁANIA

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej
W Gdańsku

na lata 2009-2012

SPIS TREŚCI

1.	Misja i działalność WFOŚiGW w Gdańsku
2.	Ogólna charakterystyka województwa pomorskiego
3.	Syntetyczna diagnoza stanu środowiska województwa pomorskiego i problemów jego ochrony. Analiza SWOT
4.	Cele i zadania strategii WFOŚiGW w Gdańsku
5.	Uwarunkowania działania WFOŚiGW w Gdańsku
5.1.	Uwarunkowania zewnętrzne
5.2.	Uwarunkowania wewnętrzne
6.	Główne założenia Wspólnej Strategii Działania NFOŚiGW i wojewódzkich funduszy na lata 2009-2012
7.	Priorytety strategii działania WFOŚiGW w Gdańsku
7.1.	Cele i działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i ochrony wód
7.2.	Cele i działania w zakresie ochrony powietrza i ochrony przed hałasem
7.3.	Cele i działania w zakresie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi
7.4.	Cele i działania w zakresie ochrony przyrody, informacji i edukacji ekologicznej
8.	Program finansowy

Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na lata 2009-2012 ma na celu zdefiniowanie najważniejszych celów i zadań stojących przed Funduszem w najbliższych latach. Jest dokumentem otwartym - opracowane programy, zasady i kryteria będą dostosowywane do obowiązującego prawodawstwa i stanowionej przez samorząd województwa pomorskiego polityki ekologicznej. Dokument ten stanowi kontynuację i rozwinięcie Strategii działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na lata 2005-2008.

Opracowywana corocznie na podstawie poniższej strategii lista zadań priorytetowych stanowi uszczegółowienie głównych kierunków działań na dany rok.

Projekt strategii został przygotowany przez Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku przy wykorzystaniu zapisów „Wspólnej Strategii Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2009-2012”.

1. MISJA I DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W GDAŃSKU

Działalność wojewódzkich funduszy ochrony środowiska ma na celu wspieranie przedsięwzięć wynikających z realizacji celów określonych w polityce ekologicznej państwa poprzez wspomaganie finansowe zadań w ochronie środowiska i gospodarce wodnej, spójnych z listami zadań priorytetowych, w formie preferencyjnych pożyczek, dotacji i dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku działa na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2008r., Nr 25, poz. 150, zm. Dz. U. z 2008r., Nr 111, poz. 708) oraz statutu nadanego przez Ministra Środowiska w dniu 7 marca 2006r.

Misją WFOŚiGW w Gdańsku jest działanie na rzecz trwałego zrównoważonego rozwoju województwa pomorskiego i strefy przybrzeżnej Bałtyku poprzez finansowe wsparcie oraz pomoc w przygotowaniu i realizacji programów i przedsięwzięć służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej.

Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku, zgodnie z art. 405 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, przeznaczone są na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej państwa oraz na współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi.

Konieczność spełnienia wymagań związanych z ochroną środowiska stanowi jedno z najważniejszych uwarunkowań rozwoju społecznego i gospodarczego województwa pomorskiego. Prawne, finansowe i organizacyjne wymogi stawiane w ostatnich latach stanowiły główne ramy uchwalanych i aktualizowanych programów ochrony środowiska i planów gospodarki odpadami. Doświadczenia pracowników WFOŚiGW w Gdańsku w przygotowaniu i realizacji projektów inwestycyjnych wynikających z tych programów stanowią gwarancję prawidłowej realizacji nowej Strategii Funduszu na lata 2009-2013.

Lista zadań priorytetowych Funduszu jest opracowywana corocznie i obejmuje najważniejsze przedsięwzięcia służące poprawie jakości życia mieszkańców oraz ochronie środowiska i gospodarce wodnej w województwie pomorskim.

Do priorytetowych działań WFOŚiGW w Gdańsku w województwie pomorskim należy ograniczanie bezpośredniego dopływu zanieczyszczeń do wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego, do wód powierzchniowych w zlewniach rzek oraz na obszarach ochronnych zbiorników wód podziemnych stanowiących źródło wody dla potrzeb komunalnych. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku wspiera budowę, rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków oraz budowę systemów kanalizacyjnych dociążających istniejące oczyszczalnie zgodnie z wymogami „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków”. Dużą wagę Fundusz przykładają do zadań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej oraz ochrony i poprawy stanu jezior.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku współfinansuje przedsięwzięcia mające na celu osiągnięcie i utrzymanie standardów jakości powietrza, w szczególności na terenach miejskich, uzdrowskowych, parków krajobrazowych i leśnych kompleksów promocyjnych. Do istotnych zadań należy wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz kompleksowa modernizacja źródeł i systemów zaopatrzenia w ciepło w miastach, jak również promocja programów oszczędności energii i wody zarówno w sektorze komunalnym jak i w przemyśle.

Kompleksowego rozwiązania wymaga gospodarka odpadami komunalnymi oraz unieszkodliwianie odpadów pochodzących z sektorów gospodarki. Zapobieganie powstawaniu odpadów lub ograniczanie ich ilości oraz wdrażanie systemów ich selektywnej zbiórki i nowoczesnych, zgodnych z wymaganiami ochrony środowiska, technologii odzysku i unieszkodliwiania należy do priorytetowych zadań Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na najbliższe lata.

Wspierane będą przedsięwzięcia spójne z wojewódzkim planem gospodarki odpadami, w szczególności systemy selektywnej zbiórki odpadów oraz budowa ponadregionalnych zakładów zagospodarowania odpadów.

Województwo pomorskie jest jednym z najbardziej zróżnicowanych przyrodniczo i krajobrazowo regionów Polski, a ochrona przyrody i krajobrazu oraz edukacja ekologiczna należą do priorytetów działalności Funduszu.

Dotychczasowa działalność Funduszu mierzona konkretnymi efektami to udział w najważniejszych inwestycjach ekologicznych na terenie województwa pomorskiego.

W latach poprzednich realizowane były następujące programy:

- ⇒ Program ochrony wód Morza Bałtyckiego, w tym Zatoki Gdańskiej i Puckiej, oraz Zalewu Wiślanego poprzez budowę systemów kanalizacji zbiorczej i rozbudowę oraz modernizację oczyszczalni ścieków
- ⇒ Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacji sanitarnej w miastach i gminach województwa pomorskiego
- ⇒ Programy ochrony rzek i jezior województwa pomorskiego
- ⇒ Mała retencja
- ⇒ Zabezpieczenie ludności przed powodzią i podtopieniami.
- ⇒ Poprawa jakości powietrza na terenie województwa pomorskiego i dbałość o utrzymanie jego standardów między innymi poprzez modernizację kotłowni lub zmianę czynnika grzewczego
- ⇒ Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
- ⇒ Rekultywacja składowisk odpadów oraz gruntów zdegradowanych

- ⇒ Wdrażanie systemów selektywnego zbierania odpadów oraz ich odzysku i unieszkodliwiania
- ⇒ Budowa ponadregionalnych zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych
- ⇒ Sporządzanie i realizacja planów ochrony rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych
- ⇒ Programy edukacji ekologicznej i informacji o stanie środowiska
- ⇒ Realizacja zadań z zakresu czynnej ochrony przyrody, mająca na celu ochronę siedlisk przyrodniczych i bioróżnorodności województwa pomorskiego
- ⇒ Krajowy i regionalny monitoring środowiska
- ⇒ Budowa systemu przeciwdziałania poważnym awariom w ramach służb Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska oraz Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO*

Województwo Pomorskie jest położone nad Morzem Bałtyckim, stanowiąc w ramach Unii Europejskiej integralną część Polskiego i Europejskiego Regionu Bałtyckiego.

Strukturę terytorialną województwa tworzą:

- na poziomie powiatowym: 16 powiatów ziemskich i 4 miasta na prawach powiatu
- na poziomie gminnym: 123 gminy, w tym 25 miejskich, 17 miejsko-wiejskich i 81 wiejskich.

Województwo pomorskie zajmuje powierzchnię 18 293 km², co stanowi 5,9 % obszaru Polski. Mieszka w nim 2 199 tys. osób.

Linia brzegowa morza w województwie liczy 316 km (w tym Półwysep Helski 72 km), co stanowi ponad 60 % linii brzegu morskiego kraju. Środowisko przyrodnicze województwa wywiera znaczący wpływ na przebieg procesów ekologicznych w basenie Morza Bałtyckiego.

Pomorze należy do najbardziej zróżnicowanych przyrodniczo i krajobrazowo regionów Polski. Charakteryzuje się niezwykle urozmaiconą rzeźbą terenu i dużymi różnicami jego wysokości.

Województwo należy do najbardziej zalesionych (trzecie miejsce w kraju) - lasy pokrywają ok. 37 % jego powierzchni. Największe zwarte kompleksy znajdują się w zachodniej części, wśród nich Bory Tucholskie - jeden z większych kompleksów leśnych w Europie.

* na podstawie: „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” uchwalony uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 639/XLVI/02 z dnia 30 września 2002 roku oraz Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

Na terenie województwa jest około 450 jezior o powierzchni większej niż 1 ha. Około 1/3 powierzchni województwa zajmują przyrodnicze obszary chronione.

Jakość wód płynących jest na wielu odcinkach niezadowalająca, ale sukcesywnie ulega poprawie. Obszar województwa stanowi część dorzeczy: Wisły, rzek Przymorza i fragmentarycznie Odry. Główną rzeką regionu i Polski jest Wisła transportująca przez teren województwa do Bałtyku wody wraz z zanieczyszczeniami pochodzącymi z dwóch trzecich powierzchni kraju oraz także spoza jego granic. Stan czystości rzek i mniejszych cieków uchodzących bezpośrednio do morza ma bezpośredni wpływ na jakość wód Morza Bałtyckiego. W województwie położonych jest w całości lub częściowo 21 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Położenie nadmorskie, duża liczba jezior i lasów, przyrodnicze obszary chronione oraz dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe umożliwiają rozwój różnych form rekreacji i turystyki.

Rolnicza przestrzeń jest bardzo zróżnicowana zarówno pod względem jakości gleby, jak i struktury agrarnej. Najwyższy potencjał agroekologiczny posiadają: Żuławy Wiślane i Dolina Dolnej Wisły, zaś wysoki - obszary na północy (Równina Słupska, Wysoczyzna Damnicka, Wysoczyzna Żarnowiecka) oraz na południu (Pojezierze Krajeńskie). Szczególną szansą jest wykorzystanie wysokiej wartości turystycznych i rekreacyjnych i uzupełnienie ich o ekologiczną produkcję żywności i nierolniczą działalność gospodarczą.

Gospodarka Pomorza ma charakter wielofunkcyjny. Rozwijają się tu zarówno gałęzie tradycyjnie związane z morzem: budownictwo okrętowe i remonty statków, przeładunki, żegluga, rybołówstwo i przetwórstwo ryb, jak i branże wysoko wyspecjalizowane m.in. teleinformatyka, biotechnologia czy przemysł farmaceutyczny. Coraz większe znaczenie mają usługi o znaczeniu ponadregionalnym (nauka, szkolnictwo wyższe, ochrona zdrowia) jak również prężnie rozwijająca się branża turystyczna.

Województwo jest regionem zurbanizowanym, wskaźnik ludności zamieszkującej w miastach wynosi ok. 67 %. Największa intensywność użytkowania i zagospodarowania wyróżnia tereny położone nad Zatoką Gdańską - obszar metropolitalny, który zamieszkiwany jest przez ok. 55 % mieszkańców województwa. Gęstość zaludnienia w województwie zbliżona jest do średniej krajowej i wynosi 120 osób/km².

3. SYNTETYCZNA DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO I PROBLEMÓW JEGO OCHRONY, ANALIZA SWOT*

SILNE STRONY I ZALETY

ZASOBY

1. Nadmorskie położenie
2. Tereny korzystne dla rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej
3. Duże zasoby wód podziemnych i powierzchniowych
4. Znaczna lesistość ok. 37 % i duży potencjał produktywności biotycznej lasów.
5. Atrakcyjność krajobrazowa i przyrodnicza

OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

1. Duża liczba różnorodnych form ochrony przyrody i krajobrazu (14 OSO Natura 2000, w tym obszary morsko – lądowe, 51 SOO Natura 2000, w tym obszary znajdujące się na granicy województw, 2 parki narodowe, 125 rezerwatów przyrody, 9 parków krajobrazowych – w tym 2 częściowo, 43 obszary chronionego krajobrazu, 2.005 pomników przyrody, 7 stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej, 331 użytków ekologicznych)**
2. Spójność przestrzenna systemu obszarów chronionych w centralnej części województwa.

INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Wysoki procent zaopatrzenia ludności w wodę ze zbiorczej sieci wodociągowej (97,2% w miastach i około 80% na terenach wiejskich).
2. Wyposażenie miast województwa w mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków, obsługujące łącznie 92,3% ludności miast. Wśród oczyszczalni miejskich 95,5 % to obiekty typu biologicznego z podwyższonym usuwaniem biogenów.
3. Wysoki poziom redukcji emisji pyłów do atmosfery z największych emitorów

STAN ŚRODOWISKA, W TYM EKOLOGICZNE WARUNKI ŻYCIA LUDZI

1. Bogate, zróżnicowane środowisko przyrodnicze i znaczny udział struktur seminaturalnych, o dużej bioróżnorodności, rekompensujących obniżone warunki życia ludzi na terenach zurbanizowanych

* na podstawie: *M. Przewoźniak – materiały autorskie opracowane do celów „Strategii województwa pomorskiego”*

** dane uzyskane od Konserwatora Przyrody, stan na czerwiec 2008r.

2. Generalnie korzystny stan aerosanitarny z wyjątkiem centrów miast i ich dzielnic przemysłowych
3. Dobry stan sanitarny wód przybrzeżnych umożliwiającym otwarcie kąpielisk i uprawianie sportów wodnych.
4. Duża liczba jezior, w tym jezior lobeliowych, w dobrym stanie ekologicznym

MONITORING ŚRODOWISKA, INFORMACJA I EDUKACJA EKOLOGICZNA

1. Rozbudowany system kształcenia kadr ochrony środowiska na poziomie szkolnictwa wyższego
2. Sieć ośrodków oferujących atrakcyjne formy edukacji ekologicznej i udostępniających informacje o środowisku
3. Funkcjonowanie pomorskich portali internetowych umożliwiających dostęp do informacji o stanie środowiska
4. Funkcjonowanie systemu automatycznego monitoringu jakości powietrza spełniającego wymagania krajowe i UE.

WADY I SŁABOŚCI

ZASOBY

1. Nadmierne rozdrobnienie przestrzenne lasów w skali regionalnej i osłabienie ich kondycji ekologicznej, przede wszystkim w wyniku antropopresji i chaotycznej urbanizacji
2. Mały potencjał surowcowy obszarów lądowych.
3. Obszary o korzystnych warunkach dla rozwoju energetyki wiatrowej często położone są na trasach ptasich wędrówek, terenach lęgowych lub miejscach zerwania ptaków
4. Utrata nadmorskich terenów o cennych walorach przyrodniczych na rzecz innych funkcji społeczno-gospodarczych
5. Postępująca eutrofizacja jezior
6. Obniżenie liczebności populacji i zróżnicowania gatunkowego ryb w Zatoce Puckiej i Gdańskiej
7. Brak zasobów wody pitnej o wymaganej jakości na terenie Żuław.

OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

1. Słaby rozwój systemu obszarów chronionych w zachodniej części województwa
2. Brak korytarzy ekologicznych
3. Mała powierzchnia wielu rezerwatów przyrody
4. Mała skuteczność egzekucji powszechnego i lokalnego prawa ochrony przyrody i krajobrazu

5. Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów ochrony obszarów Natura 2000, części parków krajobrazowych i rezerwatów
6. Nadmierna synantropizacja środowiska
7. Presja na ograniczanie populacji gatunków chronionych, uznawanych za szkodliwe i konfliktowe
8. Niewystarczające rozpoznanie stanu środowiska przyrodniczego i jego obecnych oraz potencjalnych zagrożeń
9. Pojawienie się gatunków obcych roślin i zwierząt.

INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Dysproporcje w wyposażeniu w infrastrukturę wodno-ściekową pomiędzy miastami a obszarami wiejskimi. Na terenach wiejskich tylko ok. 33 % ludności korzysta z sieci kanalizacyjnej.
2. Duża liczba lokalnych, małych źródeł zanieczyszczenia wód, odprowadzających ścieki o wysokim stężeniu zanieczyszczeń
3. Niski stopień odzysku odpadów komunalnych; składowanie jest dominującą metodą zagospodarowania odpadów
4. Składowanie odpadów komunalnych na 50 składowiskach, z czego tylko 3 funkcjonują jako nowoczesne obiekty regionalne, wybudowane bądź zmodernizowane w ramach zakładów zagospodarowania odpadów
5. Konieczność zamknięcia i przeprowadzenia rekultywacji do końca 2009 r. co najmniej 27 składowisk, gdzie obecnie unieszkodliwiane są odpady komunalne
6. Nagromadzenie dużej ilości odpadów przemysłowych oraz ograniczona rekultywacja ich składowisk
7. Niski stopień selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych
8. Niski stopień redukcji emisji gazowych zanieczyszczeń atmosfery
9. Mały udział odnawialnych źródeł energii w bilansie źródeł ciepła.

STAN ŚRODOWISKA, W TYM EKOLOGICZNE WARUNKI ŻYCIA LUDZI

1. Niezadowalająca jakość wód powierzchniowych i płytkich wód podziemnych
2. Niekorzystne warunki aerasanitarne w centrach miast i w ich dzielnicach przemysłowych; występowanie obszarów wymagających opracowania programów naprawczych
3. Niekorzystne warunki akustyczne w części dużych miast oraz wzdłuż głównych ciągów komunikacji samochodowej i kolejowej
4. Duże zmiany struktury troficznej ekosystemów morskich.
5. Niepełny dostęp do wody pitnej o wymaganej jakości.

MONITORING ŚRODOWISKA, INFORMACJA I EDUKACJA EKOLOGICZNA

1. Ograniczona reprezentatywność sieci punktów pomiarowych stanu środowiska
2. Brak monitoringu biologicznego środowiska przyrodniczego na terenie województwa oraz wód morskich.
3. Brak kompleksowego monitoringu środowiska, w tym ekosystemów morskich
4. Słabość pozarządowych organizacji ekologicznych
5. Słabe zainteresowanie mediów tematami związanymi z ochroną środowiska, mała liczba dziennikarzy posiadających wiedzę z tej dziedziny.

OKAZJE I SZANSE

ZASOBY

1. Zrównoważone wykorzystywanie dużego, zróżnicowanego potencjału środowiska przyrodniczego województwa jako podstawy jego rozwoju gospodarczego
2. Racjonalizacja obciążenia rekreacyjnego nadmorskich i pojeziernych struktur przyrodniczych
3. Duże możliwości retencjonowania wody, w tym w ramach tzw. małej retencji
4. Wzrost lesistości województwa oraz przebudowa drzewostanów zgodna z typem siedliska
5. Odtworzenie bioróżnorodności przybrzeżnych wód morskich
6. Występowanie w polskiej strefie ekonomicznej Bałtyku udokumentowanych zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego
7. Tworzenie korytarzy ekologicznych
8. Odtwarzanie bioróżnorodności Zatoki Puckiej
9. Wzrost aktywności ekologicznych organizacji pozarządowych działających na terenie województwa pomorskiego.

OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

1. Występowanie walorów przyrodniczych stanowiących atrakcje turystyczne o randze europejskiej
2. Wdrażanie trójochrony, czyli zintegrowanej ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych
3. Działalność ośrodków naukowych, organizacji pozarządowych oraz parków narodowych i krajobrazowych w zakresie czynnej ochrony przyrody
4. Wdrażanie programów rolnośrodowiskowych
5. Uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju

6. Uchwalanie planów ochrony dla obszarów Natura 2000, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody
7. Wyznaczanie obszarów Natura 2000.

INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Możliwość finansowania dużych zadań inwestycyjnych infrastrukturalnych ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko
2. Wykorzystanie rezerw przepustowości w oczyszczalniach ścieków oraz zwiększanie stopnia skanalizowania, w szczególności obszarów wiejskich
3. Ochrona zasobów wód podziemnych
4. Wdrażanie systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych u źródła
5. Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów
6. Budowa ponadregionalnych zakładów zagospodarowania odpadów.

STAN ŚRODOWISKA, W TYM EKOLOGICZNE WARUNKI ŻYCIA LUDZI

1. Spadek ilości ścieków komunalnych i przemysłowych w efekcie racjonalizacji zużycia wody
2. Spadek zanieczyszczeń przedostających się do środowiska
3. Spadek ładunku większości zanieczyszczeń odprowadzanych ze źródeł punktowych i rzekami do Morza Bałtyckiego oraz poprawa stanu czystości jego wód
4. Stała poprawa stanu sanitarnego wód kąpielisk morskich i otwarcie większości z nich dla użytkowania
5. Tendencja poprawy warunków aerosanitarnych, przy spadku poziomu zanieczyszczeń energetycznych (dwutlenek siarki, dwutlenek węgla) i wzroście zanieczyszczeń komunikacyjnych (głównie tlenki azotu)
6. Rewitalizacja starych założeń parkowych, wzrost liczby parków i terenów zielonych
7. Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych.

MONITORING ŚRODOWISKA, INFORMACJA I EDUKACJA EKOLOGICZNA

1. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców województwa i poziomu akceptacji dla działań proekologicznych
2. Upowszechnienie dostępu do informacji nt. stanu środowiska
3. Uspołecznienie procedur ocen oddziaływania na środowisko
4. Rozwój Regionalnego Monitoringu Atmosfery
5. Duża różnorodność działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców i turystów
6. Rozwój działalności centrów informacji i edukacji ekologicznej

7. Wzrost liczby ekologicznych organizacji pozarządowych i ich aktywności
8. Wzrost roli mediów w edukacji ekologicznej i przekazywaniu informacji o stanie środowiska.

ZAGROŻENIA

ZASOBY

1. Utrata przyrodniczych walorów strefy nadmorskiej i pojezierzy w wyniku antropopresji spowodowanej nadmiernym zainwestowaniem i intensywnym ruchem turystycznym.
2. Zanieczyszczenie zasobów wód podziemnych
3. Naruszenie względnej równowagi ekologicznej lasów na skutek nadmiernej ich gospodarczej eksploatacji
4. Niestabilne ilościowo i gatunkowo zasoby ichtiofauny morskiej
5. Degradacja ekosystemu Zatoki Gdańskiej, Puckiej i Zalewu Wiślanego
6. Brak możliwości zintegrowanego zarządzania zasobami Zalewu Wiślanego, podzielonego granicą województw i państw
7. Wzrost liczby i liczebności populacji gatunków obcych.

OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

1. Degradacja środowiska przyrodniczego obszarów chronionych takich jak: Natura 2000 oraz parki krajobrazowe: Nadmorski, Kaszubski, Trójmiejski, Mierzeja Wiślana.
2. Utrata różnorodności biologicznej (wewnątrzgatunkowej, międzygatunkowej i ponadgatunkowej)
3. Pogłębiający się brak akceptacji społecznej dla tworzenia nowych form ochrony przyrody i krajobrazu
4. Zniszczenie korytarza ekologicznego doliny Wisły w wyniku ewentualnej budowy kaskady dolnej Wisły
5. Intensyfikacja konfliktów społecznych na obszarach chronionych i w ich otoczeniu
6. Pogłębienie braku skuteczności egzekucji powszechnego i lokalnego prawa ochrony przyrody
7. Postępująca degradacja krajobrazu poprzez nieuporządkowaną urbanistycznie zabudowę.

INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Umiarkowany rozwój sieci kanalizacji sanitarnej na obszarach wiejskich
2. Ograniczone możliwości zintegrowanego zarządzania gospodarką wodną na podzielonych granicą wojewódzką Żuławach Wiślanych

3. Przyrost masy odpadów komunalnych oraz brak znacznego postępu we wdrażaniu systemów selektywnego zbierania odpadów u źródła
4. Na terenach wiejskich niedostatecznie sprawny system organizacji odbioru odpadów
5. Funkcjonowanie dużej ilości składowisk niespełniających wymogi ochrony środowiska.

STAN ŚRODOWISKA, W TYM EKOLOGICZNE WARUNKI ŻYCIA LUDZI

1. Występowanie zagrożenia powodziowego o charakterze odlądowym (rzeki) i odmorskim, obejmującego zwłaszcza Żuławy Wiślane (w tym część Gdańska), Dolinę Dolnej Wisły, część strefy nadmorskiej oraz niektóre odcinki dolin Redy, Łeby i Słupi
2. Zmiany klimatyczne – wzrost częstości ekstremalnych stanów pogodowych (huragany, nawalne deszcze, susze itp.) ze skutkami o charakterze klęsk żywiołowych
3. Fizyczne zagrożenie strefy brzegowej morza i bezpieczeństwa ludzi w wyniku wzrostu poziomu morza i ekstremalnych zjawisk hydrometeorologicznych (wzrost liczby i siły sztormów) oraz zabudowy klifów i terenów zalewowych
4. Dominujący wpływ zanieczyszczonych wód Wisły na stan zanieczyszczenia wód Zatoki Gdańskiej
5. Postępująca degradacja jezior
6. Pogarszanie się warunków akustycznych w miastach
7. Występowanie obszarów wymagających programów naprawczych ze względu na przekroczenia standardów jakości powietrza
8. Zanieczyszczanie lasów, oczek i rowów przydrożnych odpadami komunalnymi
9. Utrata zdolności retencyjnej poprzez regulację rzek, zasypywanie i degradację mokradeł i terenów podmokłych
10. Intensywny rozwój motoryzacji i wzrost oddziaływania związanych z nią zanieczyszczeń na stan atmosfery.

MONITORING ŚRODOWISKA, INFORMACJA I EDUKACJA EKOLOGICZNA

1. Brak priorytetu dla postępowania zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju dostrzegany niemal na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego
2. Obojętność mediów wobec problemów ochrony środowiska
3. Słabość regionalnych organizacji ekologicznych
4. Brak zainteresowania społeczeństwa wobec postaw i zachowań proekologicznych.

4. CELE I ZADANIA STRATEGII WFOŚIGW W GDAŃSKU

Najważniejszym zadaniem „Strategii Działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na lata 2009 – 2012” jest określenie priorytetów oraz ogólnych ram dla finansowego wsparcia przedsięwzięć umożliwiających m.in.:

- poprawę stanu środowiska w województwie
- zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańcom
- ochronę zasobów przyrodniczych regionu
- przeciwdziałanie przyspieszonym zmianom klimatu

Cele wszelkich zadań realizowanych przy współudziale środków Funduszu muszą być zgodne z zapisami następujących dokumentów strategicznych:

- Traktat akcesyjny Polski do Unii Europejskiej
- Strategia Rozwoju Kraju
- Polska 2025 - długookresowej strategii trwałego i zrównoważonego rozwoju
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności)
- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2007-2010, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013
- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020
- Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
- Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014”
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2010

Wdrażając priorytety określone w powyższych dokumentach oraz na podstawie analizy bieżącej sytuacji w regionie, zostały określone cele Funduszu na lata 2009-2012:

Zapewnienie jak najlepszej absorpcji środków pomocowych pochodzących z Unii Europejskiej dla realizowanych przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska

Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do środowiska oraz zwiększenie udziału energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych

Rozwój nowoczesnych technik i technologii ochrony środowiska oraz badań naukowych służących innowacjom

Wzrost bioróżnorodności, zachowanie i odnowa cennych przyrodniczo siedlisk i ekosystemów

Kreowanie postaw ekologicznych zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju i zapewnienie powszechnego dostępu do rzetelnej i aktualnej informacji o stanie środowiska regionu

Aby osiągnąć postawione cele oraz zapewnić społeczeństwu Pomorza aktywne uczestnictwo w realizacji polityki ekologicznej województwa, Fundusz będzie wspierał następujące zadania:

ZADANIA

1. Projekty inwestycyjne z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowane z zaangażowaniem środków Unii Europejskiej oraz innych źródeł bezzwrotnej pomocy, umożliwiające spełnienie postanowień Traktatu Akcesyjnego i Polityki Ekologicznej Państwa
2. Projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne realizowane z zaangażowaniem środków krajowych z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej, ochrony powietrza i energetyki odnawialnej, gospodarki odpadami oraz ochrony przyrody
3. Projekty badawcze oraz wdrożenia innowacyjnych technik i technologii z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej
4. Projekty z zakresu czynnej ochrony przyrody, mające na celu zwiększenie różnorodności przyrodniczej i odnowę cennych przyrodniczo siedlisk
5. Projekty z zakresu edukacji ekologicznej

5. UWARUNKOWANIA DZIAŁANIA WFOŚiGW w GDAŃSKU

Uwarunkowania działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku wiążą się z wdrażaniem programów wynikających ze stosownych dokumentów, w tym m.in. z następujących: „Polityka Ekologiczna Państwa”, „Narodowy Plan Rozwoju”, „Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej”, „Wspólna Strategia Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska na lata 2009 – 2012” oraz „Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014” oraz związanych z realizacją najważniejszych dla funkcjonowania Funduszu ustaw, w tym szczególnie Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne oraz dyrektyw UE. Doświadczenie WFOŚiGW w Gdańsku w przygotowaniu i realizacji dotychczasowych projektów będą wykorzystane przy realizacji Strategii działania WFOŚiGW w Gdańsku na lata 2009-2012.

5.1 UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

1. Funkcjonowanie systemu ekonomiczno-finansowego w obszarze ochrony środowiska, gdzie fundusze ekologiczne takie jak: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz fundusze wojewódzkie pełnią znaczącą rolę
2. Udział zagranicznych źródeł finansowania przedsięwzięć (fundusze strukturalne, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizm Finansowy, Bank Światowy, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Europejski Bank Inwestycyjny)

3. Uwzględnienie roli komercyjnych instytucji finansowych wspomagających działania służące ochronie środowiska
4. Funkcjonowanie systemu opłat ekologicznych oraz zmiany w tym systemie
5. Konieczność równego traktowania podmiotów na jednolitym rynku europejskim
6. Uwzględnienie w działalności Funduszu warunków dopuszczalności i zasad udzielania pomocy publicznej
7. Rozwój i przekształcenia służb ochrony środowiska
8. Uwarunkowania finansowe (inflacja, kursy walutowe itp.)
9. Warunki rynkowe, szczególnie w sektorze budowlanym
10. Uchwalanie nowych ustaw krajowych oraz przyjmowanie przez UE nowych dyrektyw

5.2. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

1. Doskonalenie działań umożliwiających przygotowanie najlepszych projektów, których efektem będzie zmniejszenie presji na środowisko w województwie pomorskim
2. Stopniowe, dalsze zdobywanie doświadczeń i budowanie kompetencji we współpracy ze służbami ochrony środowiska, Ministerstwem Środowiska, Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, Ekofunduszem, oraz bankami komercyjnymi (w tym Bankiem Ochrony Środowiska)
3. Optymalizacja działalności finansowej (utrzymanie płynności finansowej, zarządzanie wolnymi środkami, współpraca z bankami)
4. Sprawne zarządzanie środkami finansowymi w celu zapewnienia potencjalnym Beneficjentom możliwości skutecznego wykorzystania funduszy UE
5. Udoskonalanie standardów obsługi poszczególnych grup beneficjentów
6. Aktywne zaangażowanie na forum regionalnym i krajowym w promowanie czystych technologii oraz zarządzania środowiskowego zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju
7. Aktywne uczestnictwo w pozyskiwaniu środków UE dla działań służących zrównoważonemu rozwojowi ze szczególnym uwzględnieniem innowacyjnych technologii.

DZIAŁANIA ORGANIZACYJNE

1. Udoskonalanie struktury organizacyjnej Funduszu w sferze działalności związanej z pełnieniem przez Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku roli Instytucji Wdrażającej PO IiŚ- I i II oś priorytetowa
2. Doskonalenie organizacyjnych ram merytorycznej współpracy ekspertów Funduszu z beneficjentami na rzecz realizacji projektów mających na celu aktywne promowanie zasad zrównoważonego rozwoju
3. Rozbudowa i unowocześnienie systemu informatycznego.

DZIAŁANIA SZKOLENIOWE I EDUKACYJNE

1. Wspomaganie szkoleń służb ochrony środowiska i ochrony przyrody w województwie
2. Szkolenia pracowników Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku
3. Promowanie walorów przyrodniczych województwa oraz postaw i zachowań proekologicznych
4. Doskonalenie prac nad zapewnieniem mieszkańcom regionu szerokiego dostępu do informacji o środowisku.

6. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA WSPÓLNEJ STRATEGII DZIAŁANIA NFOŚIGW I WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY NA LATA 2009-2012*

Wspólna strategia działania wyznacza ogólne kierunki wspólnej działalności i współpracy dla finansowego wspierania przedsięwzięć na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności w dziedzinie współdziałania funduszy ekologicznych w absorpcji nie podlegających zwrotowi środków z Unii Europejskiej. Pozostałą działalność w tym zakresie pozostawiono suwerennej decyzji Funduszy.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze są samodzielnymi instytucjami finansowymi, posiadającymi osobowość prawną. Osobowość prawna stanowi nadrzędny walor Funduszy, tworzący warunki do kierowania się w działaniu perspektywiczną misją. Fundusze tworzą podstawowy element polskiego systemu finansowania ochrony środowiska.

Fundusze posiadają kilkunastoletnie doświadczenie w finansowym wspomaganie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska, wynikających z Polityki Ekologicznej Państwa oraz z polityk regionalnych. Dotychczasowy system jest spójny, sprawnie funkcjonujący i gwarantujący zbilansowanie środków na inwestycje proekologiczne spełniające wymagane kryteria. Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze posiadają doświadczenie w finansowaniu podmiotów o różnych formach organizacyjno-prawnych. Posiadają ponadto zasoby wysoko kwalifikowanych kadr, potencjał ekonomiczny i organizacyjny. Fundusze cechuje wysoka identyfikacja przez krajowe i zagraniczne organizacje działające na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Dzięki temu fundusze mają szczególne możliwości efektywnego działania na rzecz realizacji polityki ekologicznej kraju.

W Strategii przewiduje się rosnący popyt na krajowe źródła finansowania przedsięwzięć ochronnych. Systematycznie zwiększająca się pomoc unijna obniżyła co prawda atrakcyjność środków krajowych - jednak podaż środków bezzwrotnych UE jest ograniczona. Środki unijne nie umożliwią zatem zrealizowania zobowiązań akcesyjnych oraz innych celów polityki ekologicznej, w tym zadań wynikających z nowszych (niż akcesyjne) regulacji środowiskowych UE. Przewidywana kumulacja zapotrzebowania wynika z narosłych

* Na podstawie dokumentu: „Wspólna Strategia Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2009-2012” przyjętej przez Zarząd NFOŚiGW w dniu 18.08.2008r.

zaległości inwestycyjnych oraz ze zbliżających się celów przejściowych z dyrektyw odpadowych, o komunalnych oczyszczalniach ścieków, oszczędności energii i OZE.

Możliwości finansowe wojewódzkich funduszy są zróżnicowane. Są regiony, w których fundusze nie mogą w pełni zaangażować się we współfinansowanie zadań proekologicznych z uwagi na ograniczone przychody. Dlatego też uzasadnionym jest wspomaganie przedsięwzięć realizowanych na terenach objętych zakresem działania „słabszych finansowo” wojewódzkich funduszy przez NFOŚiGW w formie współfinansowania z właściwym wojewódzkim funduszem lub udzielenie pożyczki temu funduszowi.

Porównanie zapotrzebowania na środki krajowe wynikające z realizacji PO IiŚ z planowanymi przychodami funduszy oraz strukturą ich wydatków wskazuje, że absorpcja pomocy unijnej na ochronę środowiska w okresie 2009-2012 jest realna pod warunkiem:

- zwiększenia wkładu własnego inwestorów (który będzie wymuszany zmianą oferowanych produktów finansowych),
- zacieśnienia współpracy pomiędzy systemem funduszy,
- dopuszczeniu do stabilizacji majątku funduszy lub nawet jego zmniejszeniu w przypadku dużego popytu na środki.
- usunięciu nieelastycznych ograniczeń w gospodarowaniu środkami subfunduszy.

Istotnym, planowanym w niniejszej Strategii krokiem będzie modyfikacja oferowanych przez fundusze produktów finansowych zmierzająca w kierunku zwiększenia zaangażowania finansowego beneficjentów. Poszczególne fundusze ekologiczne mają różną strukturę aktywów w zależności od stosowanej dotychczas relacji między instrumentami dłużnymi a dotacyjnymi. W związku z tym nie da się zaproponować im jednolitej polityki zachowania aktywów lub stopniowej dekapitalizacji. Tym niemniej problem międzyokresowej redystrybucji środków jest postawiony przy jasno określonej hierarchii celów gdzie realizacja polityki ekologicznej, wypełnianie zobowiązań akcesyjnych mają wyższy priorytet niż pomnażanie majątku własnego funduszy. Zmiany te będą planowane strategicznie i nie będą spontanicznym efektem wspierania projektów, które zostały akurat zgłoszone do funduszy

Skuteczne wdrażanie Strategii będzie możliwe tylko w przypadku ciągłego jej monitorowania i weryfikacji podejmowanych działań dla uzyskiwania jak najlepszych rezultatów. Okresowa informacja o realizacji Strategii przygotowywana będzie do 30 czerwca każdego roku przez NFOŚiGW. Informacja ta, oraz informacja o wdrażaniu poszczególnych strategii, powstanie na podstawie sprawozdań, przekazywanych corocznie zgodnie z obowiązkiem ustawowym przez wojewódzkie fundusze. Opracowana informacja z realizacji Strategii będzie przedmiotem wspólnej corocznej analizy i uzgodnień wszystkich Funduszy. Przewiduje się ponadto monitoring efektywności kosztowej i efektów ekologicznych uzyskanych w wyniku realizacji projektów poprzez budowę wspólnej bazy danych o projektach i ich efektach.

7. PRIORYTETY STRATEGII DZIAŁANIA WFOŚiGW W GDAŃSKU

Głównym zagrożeniem dla środowiska w województwie pomorskim jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych, wysoki poziom zanieczyszczeń powietrza (głównie pyłu PM10) w największych miastach regionu, wzrost ilości nie zagospodarowanych odpadów oraz postępująca degradacja siedlisk na obszarach cennych przyrodniczo.

Przy podziale środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku preferencje będą uzyskiwały następujące działania zgodne z Polityką Ekologiczną Państwa, „Narodowym Programem Rozwoju” i „Programem Ochrony Środowiska Województwa pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014” oraz dyrektywami Unii Europejskiej:

1. Zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń
2. Ograniczenie emisji
3. Oszczędność i odzysk energii, wody i surowców oraz inne gospodarcze wykorzystanie odpadów
4. Zintegrowane podejście do ograniczenia i likwidacji zanieczyszczeń i zagrożeń
5. Zmniejszenie energochłonności gospodarki oraz wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
6. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa i zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w ochronie środowiska
7. Dbalność o zachowanie dziedzictwa przyrodniczego.

Przy wyborze przedsięwzięć Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku będzie uwzględniał następujące zasady:

- ⇒ likwidacja bezpośrednich zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi
- ⇒ zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska
- ⇒ przeciwdziałanie degradacji środowiska
- ⇒ wnioski wynikające z ocen oddziaływania na środowisko
- ⇒ promocja proekologicznych postaw i poczucia odpowiedzialności za stan środowiska
- ⇒ efektywność ekologiczno-ekonomiczna
- ⇒ demonstracyjny lub pilotażowy charakter przedsięwzięć.

Planowanie wydatków WFOŚiGW odbywać się będzie z uwzględnieniem priorytetów określonych w „Programie Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014”, to znaczy największe środki kierowane będą na:

- ochronę wód
- ochronę powietrza
- gospodarkę odpadami
- edukację ekologiczną oraz ochronę przyrody.

Środki finansowe przekazywane na cele ochrony środowiska muszą cechować się znaczącymi efektami ekologicznymi – w ten sposób mogą uzyskać dużą akceptację społeczną. Niezbędne jest więc funkcjonowanie odpowiedniego systemu zarządzania informacją oraz doskonalenie procedury wyboru przedsięwzięć na podstawie kryteriów ekologicznych i ekonomicznych. Mechanizmy te będą opierać się na następujących instrumentach:

- **skuteczności ekologicznej**

Dotyczy analizy i oceny wniosków w zakresie:

1. Efektu ekologicznego w odniesieniu do ilości usuniętych zanieczyszczeń;
2. Stopnia powiązania projektu z innymi działaniami na rzecz ochrony środowiska, podejmowanymi w skali dorzecza, gminy, powiatu, województwa, przedsiębiorstwa;
3. Uwzględnienia priorytetu dla działań likwidujących zagrożenia u źródła ich powstawania;
4. Realizacji projektu na obszarach chronionych

- **efektywności ekonomicznej**

Przy ocenie wykorzystywane będą wskaźniki ekonomiczne i finansowe, obejmujące m.in:

1. Koszt zadania;
2. Okres realizacji przedsięwzięcia;
3. Zbilansowanie źródeł finansowania inwestycji;
4. Koszty jednostkowe zadania.

7.1. CELE I DZIAŁANIA W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ I OCHRONY WÓD

Ochrona zasobów wodnych oraz właściwe gospodarowanie tymi zasobami należy do najważniejszych zadań Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Największym wyzwaniem w zakresie ochrony wód jest realizacja wymagań Dyrektywy 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. zwanej Ramową Dyrektywą Wodną. Jej postanowienia dotyczą zarówno wód powierzchniowych, wód przybrzeżnych jak i wód podziemnych. Głównym celem środowiskowym RDW jest osiągnięcie do 2015r. dobrego stanu wód.

Celem działań Funduszu jest zabezpieczenie odpowiednich zasobów wody zaspakajających potrzeby mieszkańców województwa pomorskiego. Jakość zasobów wody determinuje w znacznym stopniu możliwość zaopatrzenia ludności w wodę. Odprowadzanie nieoczyszczonych lub źle oczyszczonych ścieków powoduje zarówno degradację środowiska jak i różnorodne negatywne skutki zdrowotne u ludzi.

Zaspakajanie potrzeb ludności to nie tylko zaopatrzenie mieszkańców w wodę zdatną do picia, ale również stwarzanie możliwości rekreacji i wypoczynku. Dlatego też ważna jest poprawa jakości wód płynących i stojących, znajdujących się na terenie naszego województwa, poprzez ograniczenie spływu zanieczyszczeń do rzek i jezior, jak również Morza Bałtyckiego.

Zgodnie z założeniami Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), do końca 2010r. aglomeracje powyżej 15.000 RLM powinny zostać wyposażone w zbiorcze systemy kanalizacji sanitarnej i oczyszczalnie ścieków. W perspektywie do roku 2015 powyższe cele powinny zostać również osiągnięte w aglomeracjach powyżej 2.000 RLM.

Fundusz będzie aktywnie uczestniczyć w realizacji zadań wynikających z KPOŚK. W województwie pomorskim ponad 75% ludności obsługiwana jest przez oczyszczalnie ścieków. Wszystkie miasta i większość miejscowości będących siedzibami gmin są skanalizowane i wyposażone w oczyszczalnie ścieków. Odsetek ludności miast korzystających z kanalizacji sanitarnej wynosi ponad 90%. Stopień skanalizowania gmin wiejskich jest znacznie niższy - wynosi nieco ponad 30%. W latach 2009-2012 wspomagane będą zadania związane z budową, rozbudową i przebudową sieci kanalizacji zbiorczych, głównie na obszarach wiejskich. Wielokrotnie wiązać się to będzie z rozbudową i modernizacją istniejących oczyszczalni ścieków,. Istotne będzie również efektywne wykorzystanie potencjału istniejących oczyszczalni ścieków.

Z uwagi na rozproszony charakter zabudowy w niektórych regionach województwa niezasadna ekonomicznie jest budowa sieci kanalizacyjnej. W obszarach tych, często o wysokiej wartości przyrodniczej, Fundusz wspomagać będzie tworzenie alternatywnych systemów unieszkodliwiania ścieków bytowo-gospodarczych, w tym opartych na przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Niezmiernie istotne jest również ograniczenie uciążliwości ścieków odprowadzanych przez zakłady produkcyjne. W tym zakresie preferowane będą projekty zgodne z wymogami dokumentów referencyjnych Najlepszych Dostępnych Technik (BAT), prowadzące do zmniejszenia zużycia wody, mające na celu ograniczenie ilości powstających ścieków lub ograniczenie ilości substancji niebezpiecznych odprowadzanych wraz ze ściekami. W tym celu prowadzona będzie pomoc techniczna dla beneficjentów nie mających odpowiedniego doświadczenia w zakresie najnowocześniejszych rozwiązań technicznych i technologicznych.

Wśród ważnych zadań postawionych przed Funduszem należy wymienić również zapewnienie bezpieczeństwa osobom zamieszkałym na obszarach zagrożonych powodzią, zwłaszcza na terenie Żuław Wiślanych.

W najbliższych latach Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku będzie uczestniczyć w następujących programach:

- ⇒ Ochrona wód w zlewniach rzek oraz na obszarach ochronnych zbiorników wód podziemnych i powierzchniowych stanowiących źródło wody dla potrzeb komunalnych

- ⇒ Przedsięwzięcia ograniczające zrzut zanieczyszczeń do powierzchniowych wód śródlądowych i morskich
- ⇒ Budowa, rozbudowa i modernizacja istniejących oczyszczalni oraz budowa systemów kanalizacyjnych dociągających istniejące oczyszczalnie ścieków, realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- ⇒ Przedsięwzięcia polegające na ograniczeniu degradacji jezior o szczególnie wrażliwych ekosystemach (np. jezior lobeliowych) oraz rekultywacji i rewitalizacji jezior zdegradowanych
- ⇒ Zabezpieczenie przed powodzią i podtopieniem
- ⇒ Zapewnienie odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do celów komunalnych.

Przy wyborze projektów do realizacji, Fundusz uwzględniac będzie przede wszystkim ocenę efektu ekologicznego przedsięwzięcia. Warunkiem dofinansowania będzie osiągnięcie optymalnych pod względem ekonomicznym i technicznym rozwiązań przy jednoczesnym zachowaniu walorów środowiska.

7.2. CELE I DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA, OCHRONY PRZED HAŁASEM I ENERGETYKI ODNAWIALNEJ

Głównym zadaniem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku związanym z ochroną powietrza, ochroną przed hałasem i energetyką odnawialną jest pomoc w osiągnięciu celów wynikających ze sporządzonej przez Komisję Europejską w 2007r. Białej Księgi "Energia dla przyszłości – odnawialne źródła energii" oraz Polityki Energetycznej Polski do 2020 roku, czyli :

1. Zmniejszenie zużycia energii i surowców poprzez promowanie oszczędności i podwyższenie sprawności wytwarzania oraz obniżenie strat w procesie przesyłania i dystrybucji energii
2. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń do powietrza poprzez modernizację technologii spalania paliw oraz zmianę rodzaju i jakości paliw
3. Zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
4. Ograniczenie uciążliwości hałasu
5. Ograniczenie niskiej emisji
6. Wdrażanie najnowszych technologii w przemyśle, energetyce i gospodarce komunalnej
7. Realizację kompleksowych programów modernizacji systemów grzewczych
8. Rozbudowę systemów monitoringu jakości powietrza
9. Wspieranie ekologicznych form transportu
10. Badania naukowe dotyczące nowych paliw i źródeł ciepła.

W najbliższych latach Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku będzie uczestniczył w następujących programach:

- ⇒ Ograniczenie niskiej emisji na terenie województwa ze szczególnym uwzględnieniem obszarów objętych programami ochrony powietrza
- ⇒ Kompleksowa modernizacja źródeł i systemów zaopatrzenia w ciepło w miastach
- ⇒ Budowa lokalnych, małych źródeł energii produkujących zarówno energię elektryczną jak i ciepło na potrzeby lokalne, nie wymagające przesyłania jej na duże odległości.
- ⇒ Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w sposób nie pogarszający stanu środowiska.
- ⇒ Wdrażanie „czystych technologii” w przemyśle i gospodarce komunalnej województwa, w szczególności wykorzystujące odnawialne lub alternatywne źródła energii oraz prowadzące do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych.

Dzięki tym działaniom województwo pomorskie będzie miało szansę na dalszą poprawę stanu środowiska: zmniejszenie emisji zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i zanieczyszczeń wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy (trwałe zanieczyszczenia organiczne, substancje zakwaszające, pyły i lotne związki organiczne) oraz poprawę jakości powietrza.

7.3. CELE I DZIAŁANIA W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI I OCHRONY POWIERZCHNI ZIEMI

Przy wyborze przedsięwzięć dotyczących finansowania gospodarki odpadami, posługując się wskaźnikami presji na środowisko określonymi w Polityce Ekologicznej Państwa jako:

- zapobieganie powstawaniu odpadów
- odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystanie odpadów
- bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów niewykorzystanych (zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania)
- ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku będzie dążył do wyboru przedsięwzięć według następujących grup zagadnień:

GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

OGRANICZENIE ILOŚCI ODPADÓW UNIESZKODLIWIANYCH POPRZEZ

Składowanie

- ⇒ Wdrażanie planów gospodarki odpadami w powiatach, gminach oraz związkach gmin oraz na terenach cennych przyrodniczo
- ⇒ Realizacja rozwiązań kompleksowych, zintegrowanych, uwzględniających wszystkie wytwarzane odpady możliwe do zagospodarowania
- ⇒ Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów.

Selektywna zbiórka odpadów

- ⇒ Edukacja wszystkich wytwórców odpadów
- ⇒ Wdrażanie systemów selektywnego zbierania odpadów możliwych do wykorzystania

Ograniczanie objętości i masy odpadów

- ⇒ Wdrażanie systemów zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz technologii ich zagospodarowania
- ⇒ Uszlachetnianie odpadów przeznaczonych do dalszego wykorzystania
- ⇒ Wyposażanie istniejących składowisk w sprzęt umożliwiający zmniejszanie ilości i objętości odpadów
- ⇒ Promowanie kompostowania odpadów z terenów zielonych, ulegających biodegradacji z gospodarstw domowych oraz osadów ściekowych
- ⇒ Rozwój lokalnych kompostowni, w tym przydomowych, wykorzystujących frakcje odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Budowa zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych w układzie ponadregionalnym tzn. dla powiatów i związków gmin

- ⇒ Wdrażanie koncepcji budowy zintegrowanej sieci zakładów zagospodarowania odpadów (ZZO) zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami 2010
- ⇒ Zamykanie nieefektywnych składowisk lokalnych i zapewnienie funkcjonowania składowisk ponadgminnych oraz modernizacja istniejących składowisk w ramach ZZO
- ⇒ Wdrażanie przeladunkowego systemu transportu (dwustopniowego) przy transporcie odpadów komunalnych do ZZO w sytuacjach uzasadnionych ekonomicznie.

ODPADY Z SEKTORA GOSPODARCZEGO I NIEBEZPIECZNE

Technologie ograniczające ilości odpadów

- ⇒ Wspomaganie zmian procesów technologicznych prowadzących do zmniejszenia ilości odpadów lub ograniczenia ich uciążliwości
- ⇒ Tworzenie zakładów unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych
- ⇒ Tworzenie systemów zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych pochodzących z sektora gospodarczego oraz ze strumienia odpadów komunalnych.

Wykorzystanie odpadów jako surowca

- ⇒ Wspomaganie zmian technologicznych prowadzących do wykorzystywania odpadów jako surowca w kolejnych procesach technologicznych.
- ⇒ Wykorzystanie odpadów jako źródła energii
- ⇒ Budowa zakładów lub instalacji odzysku odpadów
- ⇒ Segregacja u źródła odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w gospodarstwach domowych

REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH

- ⇒ Identyfikacja zagrożeń i podejmowanie działań zmierzających do przeprowadzenia rekultywacji i likwidacji składowisk przeznaczonych do zamknięcia
- ⇒ Rekultywacja składowisk odpadów niespełniających wymogów prawa dla tego typu instalacji
- ⇒ Rekultywacja terenów zdegradowanych.

7.4. CELE I DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY PRZYRODY, INFORMACJI I EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku przeznaczane są m. in. na edukację ekologiczną, propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju, działań w zakresie ochrony przyrody, a także na dofinansowanie badań naukowych w zakresie ochrony środowiska oraz wdrażania i upowszechniania ich wyników.

Wnioskodawcy realizujący zadania dotyczące edukacji ekologicznej i ochrony przyrody stanowią najliczniejszą grupę. Świadczy to o znaczącej aktywności w tej dziedzinie zarówno samorządów, szkół różnego typu, zarządów parków krajobrazowych, administracji leśnej, jak również organizacji ekologicznych.

WFOŚiGW w Gdańsku będzie wspierał realizację zadań edukacyjnych, które:

- ⇒ są poprawne pod względem merytorycznym, prezentują aktualny stan wiedzy z zakresu edukacji, ochrony środowiska i rozwoju zrównoważonego
- ⇒ traktują człowieka jako podmiot rozwoju zrównoważonego, posiadający prawo do zdrowego i aktywnego życia w zgodzie z naturą
- ⇒ zakładają aktywne metody edukacji, są atrakcyjne dla odbiorcy
- ⇒ są realizowane w oparciu o lokalne programy autorskie lub są skoordynowane z innymi formami edukacji prowadzonej na terenie woj. pomorskiego, kraju oraz programami międzynarodowymi
- ⇒ wykształcają pozytywne nawyki, promują zdrowy, sprzyjający zachowaniu zasobów przyrody styl życia oraz powodują wzrost świadomości społecznej
- ⇒ nie są jednorazową, spektakularną akcją, lecz mają za zadanie spowodować długotrwały efekt poprzez kształtowanie świadomości ekologicznej
- ⇒ nie skupiają się na przedstawieniu negatywnych przykładów, lecz wskazują na przyczyny i skutki problemów oraz możliwość pozytywnych rozwiązań
- ⇒ uwzględniają zmiany zachodzące we współczesnym świecie, sięgają po nowoczesne środki przekazu i pomagają zaznajomić się z aktualnymi problemami
- ⇒ zapewniają pełny dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie.

WFOŚiGW w Gdańsku będzie wspierał działania, służące ochronie przyrody, które dotyczą:

- ⇒ Zachowania bioróżnorodności
- ⇒ Zachowania walorów przyrodniczych obszarów Natura 2000, parków narodowych, parków krajobrazowych, rezerwatów, obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, leśnych kompleksów promocyjnych, pomników przyrody, zabytkowych parków
- ⇒ Rewitalizacji ekosystemu Zatoki Puckiej - przywrócenia siedlisk i gatunków, które powinny je zasiedlać
- ⇒ Ochrony siedlisk i krajobrazów naturalnych pasa nadbrzeżnego Zatoki Puckiej, Gdańskiej i Zalewu Wiślanego
- ⇒ Ochrony terenów podmokłych - torfowisk, mokradeł, oczek śródpolnych i śródleśnych

- ⇒ Reintrodukcji gatunków zagrożonych wyginięciem
- ⇒ Czynnej ochrony przyrody w celu zachowania i renaturyzacji siedlisk np. przez wykaszanie i odkrzewianie łąk lub przywracanie naturalnego, meandrującego nurtu rzekom. Poprawienia warunków naturalnego rozrodu gatunków rzadkich między innymi poprzez budowę przepławek, gniazd i skrzynek lęgowych dla ptaków, nietoperzy i innych chronionych zwierząt dziuplastych oraz miejsc bytowania dla gadów i płazów
- ⇒ Ochrony i tworzenia korytarzy ekologicznych, a także nadziemnych i podziemnych przejść dla zwierząt
- ⇒ Ochrony ekosystemów leśnych, w tym przebudowy drzewostanów w kierunku utworzenia lasów zgodnych z typem siedliska
- ⇒ Ochrony krajobrazu pojezierzy oraz tradycyjnego krajobrazu rolniczego na terenach parków krajobrazowych
- ⇒ Tworzenia zadrzewień i zakrzewień oraz miedz śródpolnych
- ⇒ Dofinansowania ośrodków rehabilitacji zwierząt chronionych, gdzie leczone są chore i ranne zwierzęta, a następnie przystosowywane do życia na wolności
- ⇒ Tworzenia ścieżek edukacyjno-przyrodniczych, miejsc biwakowania i postoju, ścieżek spacerowych i rowerowych w celu ukierunkowania ruchu turystycznego i ograniczenia antropopresji na terenach objętych ochroną
- ⇒ Rewitalizacji założeń parkowych oraz tworzenia nowych parków i terenów zielonych

**Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
w Gdańsku przewiduje realizację następujących programów:**

- ⇒ Prowadzenie i wyposażanie istniejących tzw. Zielonych Szkół oraz ośrodków informacji o środowisku służących mieszkańcom województwa,
- ⇒ Publikacje i audycje o tematyce ekologicznej,
- ⇒ Wojewódzkie, powiatowe, gminne programy i kampanie edukacyjne oraz informacyjne,
- ⇒ Ścieżki przyrodnicze i izby edukacyjne,
- ⇒ Wojewódzkie konkursy propagujące wiedzę ekologiczną.
- ⇒ Badania naukowe i upowszechnianie ich wyników oraz postępu technicznego i innowacji w ochronie środowiska i gospodarce wodnej.

- ⇒ Programy działań promujących wzrost świadomości społecznej w zakresie zasady zrównoważonego rozwoju.
- ⇒ Wspieranie aktywnych form ochrony przyrody.

Aby skoordynować działania z zakresu edukacji ekologicznej, ochrony środowiska, krajobrazu i przyrody, a także upowszechnić ich wyniki oraz stworzyć do nich powszechny dostęp, Fundusz będzie dofinansowywał działalność ośrodka informacji o środowisku, zadaniem którego będzie udostępnianie istniejących baz danych, popularyzacja zagadnień związanych z ochroną i stanem środowiska oraz pomoc zainteresowanym w dotarciu do potrzebnych im informacji.

8. PROGRAM FINANSOWY

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej jednym z najważniejszych priorytetów w skali kraju i w skali regionalnej stało się wygospodarowanie środków finansowych niezbędnych do zapewnienia krajowego wkładu finansowego umożliwiającego jak najpełniejsze wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną. Wymusza to ustalenie określonej hierarchii wydatkowania środków finansowych Funduszu. Oznacza to, że środowiskowe projekty inwestycyjne i działania realizowane z udziałem środków UE, w szczególności objęte Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) oraz Regionalnym Programem Operacyjnym (RPO), będą dofinansowane w pierwszej kolejności.

Jednocześnie dla zapewnienia harmonijnej realizacji zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego, a nie przewidzianych do dofinansowania ze środków UE, część środków finansowych Funduszu będzie przeznaczana wyłącznie na te zadania.

Środki Funduszu będą także przeznaczane na wspomaganie przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej stymulujących kształtowanie właściwego stosunku człowieka do środowiska.

Granice możliwości finansowania nowych przedsięwzięć służących ochronie środowiska wyznacza stan majątku Funduszu. W celu zapewnienia należytej płynności finansowej i zapewnienia niezbędnych środków w kolejnych latach objętych strategią, jak i w latach wykraczających poza ramy niniejszej strategii, niezbędne jest utrzymanie realnej wartości majątku Funduszu, co najmniej na obecnym poziomie.

Polityka finansowa Funduszu ukierunkowana będzie na realizację długofalowych zadań wynikających z obowiązujących aktów prawnych oraz traktatu akcesyjnego. Oznacza to, że Fundusz nie będzie dążył do minimalizacji wolnych środków na koniec roku w przypadku, gdy z planów wynikać będzie, że przejściowo wolne środki mogą i powinny być zaabsorbowane w latach następnych. Możliwe będzie także przejściowe zadłużanie się Funduszu wykorzystując pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub kredyty komercyjne, w celu zapewnienia w latach obowiązywania

Strategii, wkładu finansowego dla realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Krajowego Planu Gospodarki Odpadami oraz innych programów objętych regulacjami ustawowymi zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa.

W najbliższych latach Fundusz nie planuje kapitałowej formy dofinansowywania ochrony środowiska.

Dla osiągnięcia określonych w programie celów i skutecznego realizowania przyjętych zadań niezbędna jest spójna z tymi celami polityka finansowa Funduszu. Opierać się ona będzie na trzech podstawowych priorytetach.

1. Dążenie do wzrostu zasobów finansowych Funduszu poprzez coroczny wzrost funduszu statutowego

Pozwoli to na systematyczne zwiększanie możliwości realizacji zadań statutowych Funduszu oraz zaspokajanie potrzeb inwestycyjnych i rozwojowych województwa w zakresie ochrony środowiska i procesów dostosowawczych do standardów Unii Europejskiej.

Realizacja tego założenia zapewniona będzie poprzez spełnienie celów finansowych:

1. Dążenie do utrzymania w strukturze finansowania przedsięwzięć proporcji pożyczek, dotacji i dopłat do odsetek do ogółu wydatków na poziomie:
 - pożyczki 70 % \pm 5 %
 - dotacje 25 % \pm 5 %
 - dopłaty 5 % \pm 4 %.
2. Zwiększenie efektu mnożnikowego (efektu dźwigni) poprzez modyfikowanie proponowanych produktów finansowych
3. Rozwój mechanizmu zwiększania nakładów na ochronę środowiska w ramach pomocy publicznej poprzez dopłaty do odsetek od kredytów komercyjnych. Dopłaty do odsetek realizowane będą na poziomie zapewniającym porównywalność z oprocentowaniem pożyczek.
4. W celu pełnego wykorzystania środków pochodzących z Unii Europejskiej poprzez zapewnienie odpowiedniego wkładu środków krajowych oraz maksymalnego wykorzystania środków finansowych Funduszu, koniecznym może się okazać zwiększenie poziomu dopłat do odsetek w ogólnym poziomie wydatków, a także objęcie tymi dopłatami jednostek samorządu terytorialnego.
5. Dążenie do ograniczenia udziału środków Funduszu w kosztach kwalifikowanych przedsięwzięć inwestycyjnych do poziomu nie przekraczającego 50 %.
6. Zmniejszanie poziomu umarzania pożyczek preferencyjnych w przypadku zadań finansowanych z dużym udziałem środków dotacyjnych.

**2. Dążenie do koncentracji pomocy finansowej na przedsięwzięcia
i kierunki określone w Programie Ochrony Środowiska
Województwa Pomorskiego**

W realizacji tego priorytetu Fundusz kierował się będzie zasadami:

1. Prowadzenie gospodarki finansowej w sposób zapewniający jak najpełniejsze wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną, ujętych w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko oraz w Regionalnym Programie Operacyjnym, z uwzględnieniem wymogów ustawy Prawo ochrony środowiska.
2. Planowanie wydatków z uwzględnieniem priorytetów określonych w „Programie Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego”, i „Planie Gospodarki Odpadami”.
3. Dążenie do utrzymania relacji nakładów na przedsięwzięcia inwestycyjne realizowane z udziałem środków UE do nakładów na pozostałe zadania regionalne zgodne z „Programem Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego” w stosunku 70% do 30%.

**3. Dążenie do wypracowania procedur pozwalających realizować zasadę
racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi poprzez zastosowanie
instrumentów skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej**

1. Umożliwi to usprawnienie wyboru do dofinansowania przedsięwzięć najniezbędniejszych ekologicznie oraz racjonalnych ekonomicznie. Pozwoli maksymalizować efekt ekologiczny przy minimalizacji kosztów osiągnięcia tego efektu.
2. Wybór zadań do dofinansowania oraz formy wsparcia finansowego w większym stopniu uwzględniać będzie rachunek ekonomiczny i analizę zysków i strat wynikających z realizacji lub zaniechania realizacji przedsięwzięcia.
3. Fundusz angażował się będzie także w przedsięwzięcia niezbędne ekologicznie i efektywne ekonomicznie ale trudno wykonalne finansowo.
4. Fundusz będzie systematycznie doskonalił swoje procedury w celu zbliżenia ich do procedur i standardów obowiązujących w Unii Europejskiej.
5. Fundusz będzie wspierał ujednolicanie procedur w skali kraju, szczególnie w przypadku dofinansowania zadań realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Prognoza zapotrzebowania na środki finansowe

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Na podstawie porozumienia z Ministrem Środowiska z dnia 25.06.2007r. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku pełni rolę Instytucji Wdrażającej dla I i II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, dla projektów o wartości poniżej 25 mln euro.

Realizacja programu obejmującego okres finansowania 2007-2013 już się rozpoczęła. W oparciu o wnioski złożone do Funduszu na I konkurs na dofinansowanie zadań z Funduszu Spójności w ramach PO IiŚ dla I i II osi priorytetowej oraz na podstawie danych zebranych od beneficjentów ze zidentyfikowanych zadań planowanych do złożenia w kolejnych konkursach szacuje się, że zapotrzebowanie na środki Funduszu będzie wynosiło około **100 mln zł.** w przeciągu 5 lat od 2009 do 2013 roku. W tym okresie największe płatności będą przypadły w latach 2010 i 2011.

Regionalny Program Operacyjny

Z zapisów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego wynika, że poziom dofinansowania środków unijnych kształtuje się na poziomie 70%-85%, w zależności od priorytetu i działania. W priorytetach związanych ze środowiskiem, czyli w priorytecie 5 oraz w priorytecie 8.2 przewidziano udział środków budżetu jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 39 mln euro. Uwzględniając minimalny wymagany udział własny beneficjentów na poziomie 2% i 5% wydatków kwalifikowanych (zależnie od priorytetu), maksymalne zapotrzebowanie na środki Funduszu nie powinno przekroczyć 128 mln zł w przypadku pokrycia w całości pozostałej części przypadającej na budżet jednostek samorządu terytorialnego.

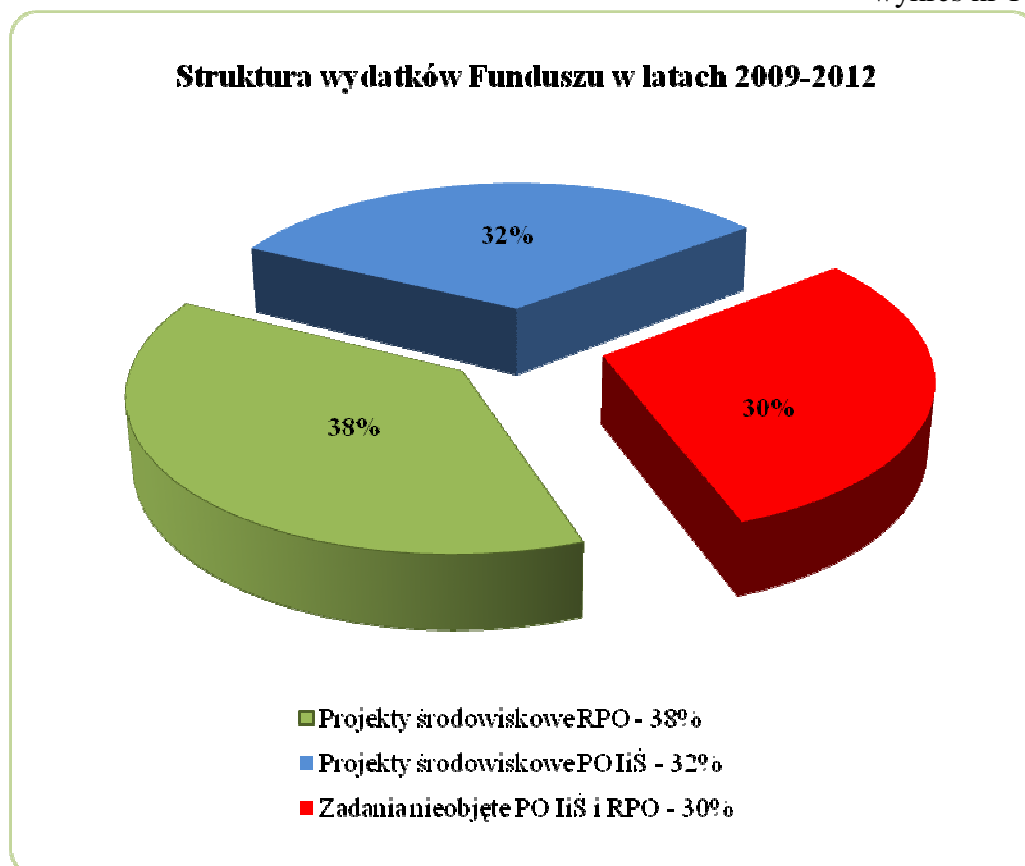
W rzeczywistości z uwagi na sposób liczenia luki finansowej oraz z uwagi na wzrost kosztów inwestycji można przewidzieć, że średni poziom faktycznego udziału środków unijnych spadnie do poziomu około 50%. Pociąga to za sobą znaczny wzrost udziału środków krajowych i tym samym wzrost zapotrzebowania na dofinansowanie zadań ze środków Funduszu. W skrajnej sytuacji może się ono podwoić i sięgnąć nawet poziomu 250 mln zł, co przekracza możliwości finansowe Funduszu w realnym czasie trwania inwestycji.

W związku z tym zakłada się, że na zadania środowiskowe w RPO w okresie finansowania 2009-2012 zostanie przeznaczona kwota około 120 mln zł. Ponieważ w priorytecie 8.2 cała alokacja środków została przeznaczona na konkursy ogłaszane w 2008 roku, przewiduje się, że największe płatności przypadną w latach 2009-2011.

Zadania nie objęte PO IiŚ i RPO

Dla zachowania zrównoważonego rozwoju województwa i realizacji zadań w obszarach nie korzystających ze wsparcia PO IiŚ i RPO oraz dla zapewnienia realizacji zobowiązań przyjętych przez Polskę w Traktacie Akcesyjnym, Fundusz planuje także dofinansowanie zadań nie objętych wyżej wymienionymi programami operacyjnymi. Na realizację tych zadań przyjęto wydatkowanie kwoty około 95 mln zł w latach objętych strategią.

wykres nr 1

Poza środkami własnymi Fundusz poszukiwał będzie innych źródeł finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i wspierał działania inwestorów na rzecz pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych zarówno krajowych jak i zagranicznych. W tym celu kontynuowana będzie współpraca z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz bankami oraz częściowa zmiana formy dofinansowania z pożyczek na dopłaty do odsetek. W przypadku zaciągnięcia pożyczki lub kredytu maksymalny stan zadłużenia Funduszu nie powinien przekroczyć 60% planowanych rocznych wpływów z tytułu opłat.

Ustawowy czteroletni okres obowiązywania Strategii obejmuje część obecnego okresu finansowego Unii Europejskiej i przyjętych Programów Operacyjnych. Zakończenie przyjętych do realizacji zadań wynikających z Narodowej Strategii Spójności i zobowiązań Traktatu Akcesyjnego przypadnie w kolejnych latach, dlatego działania określone na lata 2009-2012 powinny być kontynuowane.